

*An ailing mind
encircled by its own walls
searches for ways to ease
the pain that grinds
beyond skin, nerves,
muscles and the living*

Ailing Mind

*Lingering dreams
Shattered and frail
Lay between matter
and spirit's tenuous veil
Nerves constricted
and pressured tight
Infiltrating cells as vessels ignite
Rendering muscles numb
What a poignant burn
Where dreams falter and yearn.*

Lingering Dreams

*Loaded tears
turned to rock
slowly drips
A silent force
A red caress*

Loaded Tears

*Cracked wood, withered root
Scattered amongst the living
Craving for southern light
Dreaming of soft life
Within its vessel of pain*

*Marked wood, battered foot
Forgotten amongst the living
Waiting for recognition day
To be able to recount
What could have been*

Forgotten Amongst the Living

*Bound by ties
Of toxic fluids
Nerves inflamed
Mood swings high
On untamed tide*

Untamed Tide

*While we stand
While we wait
While we watch
We can't yet mourn*

Until Then

Una ment afligida
assetjada pels seus propis murs
cerca com alleugerir
el dolor que polvoritza,
més enllà de la pell, dels nervis,
dels músculs i del vivent

Ment afligida

Somnis permanents
esmicolats i fràgils
entre la matèria
i el tènue vel de l'esperit
Nervis continguts
fortament comprimits
Infiltrant cèl·lules a l'encesa dels gots
aletargando músculs
Com de punxant és la coïssor
on el somni flaqueja i anhela.

Somnis permanents

Llàgrimes plenes
en roca convertides.
Degoteig lent
Força silent
Carícia roja

Llàgrimes plenes

Fusta clivellada, arrel marcida
Escampada entre els vius
anhelant la llum del sud
somiant una vida lleu
en el seu receptacle de dolor

Fusta dividida, peu colpejat
Oblidada entre els vius
espere el dia del reconeixement
de poder comptar
el que va poder haver sigut

Oblidada entre els vius

Subjecta per lligams
de tòxics fluids
Nervis inflamats
L'ànim s'exalta
en indòmita marea

Indòmita marea

Mentre ací estiguem
Mentre esperem
Mentre contemplem
Ens estarà vedada l'afflicció

Fins aleshores

Otobong Nkanga

Anhel de llum del sud

13.07.23
07.01.24

L'exposició *Craving for Southern Light* (Anhel de llum del sud) d'Otobong Nkanga (Kano, Nigèria, 1974) reuneix una important selecció del seu treball realitzat en les darreres dues dècades i inclou dibuixos, tèxtils, poemes, escultures, objectes i *performances*, així com una instal·lació específica per a l'IVAM.

A la primera sala, diverses sèries de dibuixos i un tapís de grans dimensions defineixen una iconografia poètica i política que sempre ha acompanyat l'artista, on es mostra el seu potencial ficcional a través d'imatges portadores de memòries de cossos, espais i moviments interconnectats. Les seues figures donen protagonisme a l'acció i invoquen records que parlen de treball, pertinença i propietat: escenes domèstiques i familiars, però també conflictes. Dibuixos diagramàtics s'organitzen en sèries i inclouen la paleta de color, que funciona com a origen de noves escenes.

La sala central acull un treball específic que és resultat dels viatges, la investigació i les relacions que l'artista ha establert a la ciutat i amb el museu. Un paisatge alterat, fosc: un espai emocional entre la foscor i la llum, fet de formes fràgils, precàries, com l'argila modelada en formes abstractes reminiscents de mons naturals que remetent a la fragilitat ecològica, econòmica i política. Davant aquest paisatge es presenten diferents objectes que tenen a veure amb la regeneració i la reparació de diversos ecosistemes: recipients que alberguen vida o catifes que ens permeten pensar en la comoditat de les fibres naturals protectores i, alhora, transmissores d'energia. Una sèrie de cordes que s'esvaren per l'espai, travessen boles de gran grandària o puguen fins al sostre ens remetent a encreuaments de narratives o històries itinerants.

En aquest entorn s'instal·la un projecte d'economia circular i d'estructures de producció transformadores com és *Carved to Flow* (Tallat per a fluir, 2016): desenvolupat en tres fases, es va presentar primer a Atenes, durant la documenta 14, com a laboratori per a fabricar sabó i posteriorment a Kassel, on es venia. Actualment continua actiu i els seus ingressos es destinen al finançament d'un espai artístic a Atenes, així com la Fundació Carved To Flow, una organització sense ànim de lucre en Uyo, estat de Akwa Ibom, a Nigèria.

En l'última sala es presenten una sèrie de tapissos, un terra de roca volcànica i la instal·lació *Solid Maneuvers* (Maniobres sòlides, 2015), una representació poètica d'un pujol invertit, una topografia excavada que conté minerals i sal. L'escultura fa referència a una excavació abandonada que deixa una ferida en el paisatge, però també en la nostra relació amb ell.

El treball d'Otobong Nkanga constitueix una de les expressions més sòlides i complexes en el paisatge de l'art contemporani tot unint el desenvolupament d'una imaginació crítica i una forma artística poderosa amb l'especificitat històrica, la disseminació política i la cura social.

L'artista hi ha participat a nombroses exposicions individuals i col·lectives entre les que podrien destacar, només als últims anys, *Otobong Nkanga*, Kunsthau Bregenz (2021-2022); *Underneath the Shade We Lay Grounded*, Sint-Janshospitaal, Musea Brugge (2022); *Of Cords Curling around Mountains*, Castello di Rivoli (2021-2022); *There's No Such Thing as Solid Ground*, Martin-Gropius-Bau, Berlín (2020); *From Where I Stand*, Tate St. Ives (2019); *To Dig a Hole that Collapses Again*, Museum of Contemporary Art, Chicago (2018). Ha participat a la documenta 14 (2017) i a les Biennals de Venècia i Xarjah (2019), Sydney (2016), Lió (2015) São Paulo i Berlín (2014), entre d'altres.

1. *Social Consequences* (Conseqüències socials, 2009-2014) és una sèrie que, juntament amb *Filtered Memories* (Records filtrats, 2009-2010) i *Captured Gestures* (Gestos capturats, 2016), plasma la visió del món de Nkanga i la seua interpretació dels records. Els dibuixos exploren temes com ara el treball, la llar, la casa i conceptes com la pertinença i la propietat. Les obres tenen un aire surrealista i contenen objectes tant recognoscibles com violents, com a armes i projectils, però també ofereixen reunions socials i situacions domèstiques. Un tret distintiu de l'art de Nkanga és la forma en què uneix motius diagramàtics, sovint utilitzant part de la imatge com a paleta de color i incloent-la en l'obra acabada. Així pot apreciar-se en diverses obres de la sèrie *Social Consequences*, on les paletes condueixen a imatges posteriors. *Filtered Memories* és una sèrie d'obres basades en records de la infància i l'adolescència de Nkanga, que han tingut especial rellevància en la seua vida. Els quadres fan referència a temes com la innocència perduda, la noció de llar i la seua família pròxima.

Les narracions paral·leles constitueixen el tema central del tapís monumental *Double Plot* (Parcel·la doble, 2018) de Nkanga. El tapís plasma diferents perspectives i narra actes que han afectat les terres i a la vida de les persones. El fons representa l'estructura del sistema solar i les formacions estel·lars. Una xarxa de línies a vista d'ocell recorda a les mesures del terreny i les fronteres, a les divisions estructurals que generen tensions. La perspectiva frontal mostra a un home sense cap ni mans que, al costat d'un arbre, subjecta una corda que es vincula a la xarxa de discos de la capa següent. Aquest pla s'acosta a imatges fotogràfiques d'explosions i disturbis —moments de manifestació del poder i moments en els quals la gent és manipulada i controlada per les estructures de poder—, com l'alçament de la plaça Tahrir, que s'alinea amb la constel·lació estel·lar de fons d'aqueix mateix dia. Així doncs, l'home et convida a mirar a dalt, a baix i avant per a descobrir les dobles narratives i connexions. El treball tèxtil també obri una temporalitat, com la llum de les estrelles projectada a l'univers molt abans que el seu centellege arribe als nostres ulls, o les situacions d'opressió política que es desenvolupen paral·lelament a escala mundial. Situacions i aparences que van succeir en un moment determinat i es fan visibles en un altre. Els elements representats de cossos, terres i plantes estan literalment entreteixits i connectats i ens recorden que les decisions polítiques tenen repercussions humanes, geològiques i socials.

2. En l'espai central de la galeria un nou treball *site-specific* es desplega en les parets incloent escultures ceràmiques, dibuixos, poemes i altres elements creant un paisatge, fruit de la seua investigació feta a València. Nkanga redefineix a les persones i els objectes com a entitats que naixen en relació amb unes altres, i entrellaça hàbilment coneixements de geologia, botànica, poesia i sistemes de coneixement no occidentals. Les al·lusions de les seues obres al potencial reparador de la connectivitat apunten insistentment cap a la possibilitat de futurs més habitables.

En aquesta sala s'inclouen també les instal·lacions *Carved to Flow* (Tallat per a fluir, 2017- en procés) i *Constellation to Appease* (Constel·lació per a apaivagar, 2019).

Nkanga va crear originalment *Carved to Flow* per a documenta 14, la exposició internacional que es celebra cada cinc anys i que el 2017 va tindre lloc a Atenes (Grècia) i Kassel (Alemanya). Per a aquest projecte, Nkanga va organitzar un taller de fabricació de sabó a Atenes, on es van crear prototips amb aigua, carbó vegetal, lleixiu i set mantegues i olis del Mediterrani, Orient Mitjà i Àfrica septentrional i occidental. Nkanga explica el simbolisme: «Una de les coses que connecta tots aquests punts és l'oli. Podríem pensar en l'oli que hi ha sota la mar o en el sòl, o en els arbres i les plantes. El que connecta, no el que divideix, i pensar en com la gent escapa de llocs que nodreixen el món amb els seus recursos». Una vegada produït, el sabó s'exposa en forma de xicotetes torres basades en dipòsits reals de sabó d'Alep (Síria) i Nablus, ciutat palestina de Cisjordània. Les pastilles de sabó s'han

venut a Kassel i altres llocs, i els beneficis s'han destinat a finançar un espai artístic a Atenes (Grècia) i la Fundació Carved to Flow, una organització sense ànim de lucre de Uyo, en l'estat nigerià de Akwa Ibom.

Constellation to Appease es va concebre com a resposta al paisatge de Cornualla i es va activar en una *performance* en la Tate St Ives. Nkanga va portar la peça a la platja i va interactuar amb l'oceà i els elements. Va incloure plantes recollides i objectes recopilats a la platja per a mostrar les petjades de la història geològica i social de Cornualla. L'obra continua canviant a mesura que els materials reaccionen i es descomponen. Les formes hexagonals d'acer evocuen les estructures cristal·lines de minerals i sals, i la corda industrial recoberta de cautxú reflecteix la importància de la corda en la navegació industrial de Cornualla. Per a la seua exposició a València Nkanga ha fet una iteració d'aquesta *performance* al Mediterrani.

3. En l'última sala, la presentació d'Otobong Nkanga se centra en la instal·lació *Solid Maneuvers* (Maniobres sòlides, 2015), una manifestació de les seues trobades amb una zona devastada per la mineria a Namíbia coneguda com a «Green Hill» que, des de 1875, ha vist com el seu sòl ric en minerals es buidava, deixant una cicatriu en el paisatge. *Maniobres sòlides* és una traducció poetitzada de la topografia invertida i excavada de Green Hill —que conté vermiculita, sal, maquillatge, arenes minerals pesades i coure triturat— i serveix de recordatori commovedor de les implicacions ecològiques de l'acumulació capitalista. La grava i la mica de la instal·lació formen un paisatge similar a l'escòria. Els elements escultòrics s'assemblen a illes o paisatges d'arxipèlags i estan compostos per diferents materials que s'han anat superposant per a crear les diverses formacions. El títol evoca al fet que és el cos el que maniobra, transforma i manipula les matèries primeres que extraïem de la naturalesa. Els paisatges naturals es transformen o exploten constantment en funció del que poden aportar-nos. Integrant la *performance* en l'obra, Nkanga considera com la maquinària utilitzada per a l'extracció d'aquests paisatges es nodreix dels gestos físics del cos humà. Dues obres penjades, *Steel to Rust – Meltdown* (D'acer a òxid – fosa, 2016) i *The Rift* (La clivella, 2023) al·ludeixen a la corrosió social, econòmica i industrial i a les seues repercussions físiques i emocionals en el cos humà i el medi ambient.